

# Ekitabo kya Danyeri - Namba Kikumi mu Emu

*Peyambera Peymanê: Ji Paqijkirinê heta Paqijandina bi Hêzê*

Jeff Pippenger

2024-02-29

Hiki iiki lya Kristi lya kuimikisya ulufingo lyasimile ikipindi ukufuma kuubatizyo wakwe, mpaka Kristi mu nzubo yakwe ya ku igulu ayiimile pa kutemigwa kwa Stefano.

Lakini yeye, akiwa amejaa Roho Mtakatifu, akatazama mbinguni kwa uthabiti, akaona utukufu wa Mungu, na Yesu amesimama mkono wa kuume wa Mungu, akasema, Tazama, naona mbingu zimefunguliwa, na Mwana wa Adamu amesimama mkono wa kuume wa Mungu. Ndipo wakapiga kelele kwa sauti kuu, wakaziba masikio yao, wakamrukia kwa nia moja, wakamtupa nje ya mji, wakampiga kwa mawe; nao mashahidi wakaweka nguo zao miguuni pa kijana mmoja, jina lake Sauli. Wakampiga Stefano kwa mawe, naye akimwomba Mungu na kusema, Bwana Yesu, poka roho yangu. Akapiga magoti, akalia kwa sauti kuu, Bwana, usiwahesabie dhambi hii. Naye alipokwisha kusema hayo, akalala. Matendo 7:55–60.

Gava ku Stefanos xwekir ku keviran li ser wî avêtin û Mîkaêl rabû ser piyan, Mizgîniya Încîlê çû cem neteweyên ne-Cihû; çimkî heta wê demê Mizgîniya Încîlê tenê bi Cihûyan re hate sînordarkirin.

“Basi, malaika akasema, ‘Naye atathibitisha agano na wengi kwa juma moja [miaka saba].’ Kwa maana kwa muda wa miaka saba baada ya Mwokozi kuanza huduma Yake, injili ilipaswa kuhubiriwa hasa kwa Wayahudi; kwa miaka mitatu na nusu na Kristo Mwenyewe; na baadaye na mitume. ‘Na katikati ya lile juma ataleta mwisho wa dhabihu na toleo.’ Danieli 9:27. Katika majira ya kuchipua ya A. D. 31, Kristo, dhabihu ya kweli, alitolewa huko Kalvari. Ndipo pazia la hekalu likapasuka vipande viwili, likionyesha kwamba utakatifu na umuhimu wa huduma ya dhabihu ulikuwa umeondoka. Wakati ulikuwa umewadia kwa dhabihu na toleo la kidunia kukoma.”

“ئێندركراس گنس مە، نەشاپ. ووب واوت ئىنى ئىزى 34 ئىل اس لە ئاس تودەخ—ئەتفەهە كەى وەئە؛  
دركروم لى جنى ئى و ب نەى ئۆخى مەندركتەر. ادى ئاتۆك لە ناكەكەل و ج، نەقەئەسەئە  
و نەتشى ئۆرەد كەئەئۆش رە لە، مەن ووبب و آلەب مە مەندەن اس و چە ئۆهەب مەك شى نەكەئەى ب اتوق  
، ار دەرۆگ رەن ئەس و چە ئىل و اش، مەك ئىكەئەم و ام و (8:4 نەوار دەرئەن ئى مەدرك) ‘دەئەمەدار نەئەكەش و  
233، نەكەمەدەس ئى ووزەر ئەئە. نەكەمەتەن و ب ئى و ار دەرئەن، سەل واپ مەب ووب و

Mwaka wa 34, juma takatifu (siku elfu mbili mia tano na ishirini) ilifikia mwisho, nao Israeli wa kale wakaachwa na Mungu kama mke aliypewa talaka; muda wao wa rehema ulikuwa umefungwa kabisa. Katika hatua hiyo, kisasi juu ya Israeli wa kale kwa kukataa agano, na kwa kusulubisha Mwana wa Mungu, kilikuwa chini ya hukumu tekelezi ya Mungu. Mungu, katika rehema yake ya ustahimilivu mrefu, aliahirisha uangamivu wa Yerusalemu mpaka kuzingirwa na kuharibiwa kwake kuanzia mwaka 66 BK hadi mwaka 70 BK.

Ivesi ivikukuminwe mu Daniele kapu yandumbweti, ivyalangile ulupwa lwa mviki ulo Kristu akakomelelelshemo icipangano, fyene fyalangile no kuti Roma wa bupegani (umwene uwakwise) akonona umusumba ne ncende yakwe iiyeruzhi, lelo Lesa mu kulongana Kwakwe ukwa kulekelesha ne nsansa, aleshile abana ba Israyeli wakale inshita yakwe ukutika Injili no kupanga ukusala, nga fintu bashibo bakopwele mu nshita ya myaka cinelubali iya bu ministeri bwa Kristu na bafunzi pakati kabo.

“ကရစ္စတတော်ကိုယ်တိုင် ယရှေ့ရှလင်မျိုး၏ ပျက်စီးခြင်းကို ကြည့်တတ်မှုပိုင်းနောက် လေးဆယ်နှစ်နီးပါးတိုင်အောင်၊ ထာဝရဘုရားသည် ထိုမျိုးနှင့် ထိုလူမျိုးအပေါ် မိမိ၏ တရားစီရင်ချက်များကို နှင်နှင်းစတော်မူ၏။ မိမိ၏ ဧဝံဂေလိတရားကို ပယ်ရှားသူများနှင့် မိမိ၏ သားတော်ကို သတ်ဖြတ်သူများအပေါ် ဘုရားသခင်၏ သည်းခံရည်ကပြတော်မူခြင်းသည် အံ့ဖွယ်ကောင်းလှ၏။ အသီးမသီးသော သစ်ပင်၏ ဥပမာသည် ယုဒလူမျိုးနှင့် ပတ်သက်၍ ဘုရားသခင် ဆက်ဆံတော်မူပုံကို ကိုယ်စားပြုသြ၏။ ‘ခုတ်လိုလိုက်လော့။ အဘယ်ကြောင့် မမြဲကို အချည်းနှီး နှောယူစသေနည်း’ (Luke 13:7) ဟူသော အမိန့်သည် ထွက်ပေါ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သော်လည်း၊ ဘုရားသခင်၏ ကရုဏာတော်ကြောင့် ထိုအပင်သည် အချိန်ကာလ အနည်းငယ်ထပ်မံ သက်သာခွင့်ရလေ၏။ ယုဒလူတို့အထဲတွင် ကရစ္စတတော်၏ သဘာဝသဘာဝနှင့် အမှုတော်ကို မသိနားမလည်သောသူ အများအပြား ရှိနေသေး၏။ ထို့ပြင် သားသမီးတို့သည် မိဘတို့ ပယ်ရှားခဲ့သော အခွင့်အရေးများကို မရရှိခဲ့ကြသကဲ့သို့၊ မိဘတို့ ငြိမ်းပယ်ခဲ့သော အလင်းကိုလည်း မခံယူရသေးကြပြေ။ တမန်တော်များနှင့် သူတို့၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ၏ ဟောပြောခြင်းအားဖြင့် ဘုရားသခင်သည် ထိုသူတို့အပေါ် အလင်းရောင် ထွန်းလင်းစတော်မူမည်။ ထိုသူတို့သည် ပရောဖက်ပျောက်သည် ကရစ္စတတော်၏ ဖွားမြင်ခြင်းနှင့် အသက်တာ၌သာမက၊ မိမိ၏ သခင်နှင့် ရှင်ပရိတ်ထမခြောက်ခြင်း၌လည်း ပည့်စုံခဲ့ကြခြင်းကို မငြိမ့်ခဲ့ရကြချေ။ သားသမီးတို့သည် မိဘတို့၏ အပစ်များကြောင့် စီရင်ခြင်းမခံရကြပြေ။ သို့ရာတွင် မိဘတို့အား ပေးအပ်ခဲ့သည့် အလင်းအလုံးစုံကို သိရှိနားလည်လျက်နှင့်၊ သားသမီးတို့သည် မိမိတို့အတွက် ထပ်မံပေးအပ်သော အလင်းကို ပယ်ရှားခဲ့ကြသောအခါ၊ သူတို့သည် မိဘတို့၏ အပစ်များတွင် ပါဝင်ဆက်နွယ်သူများ ဖြစ်လာကြပြီ။ မိမိတို့၏ ဒုစရိုက်အပည့်အဝ ပမာဏကို ပည့်စုံစကေပြသ၏။”

Nkulunkulu wakwekwetela Yerusalema kwemaneke nje kwacinisekisa emaJuda ekungaphendvukeni kwawo lokunenkeni. Ngekutinikela kwawo etondvweni naselulakeni kubafundzi baJesu, ala siphos sekugcina semusa. Ngaleso sikhatsi Nkulunkulu wahoxisa kuvikelwa kwakhe kubo, wasusa emandla akhe ekuvimba Sathane nezingelosi zakhe, sive sashiywa ngaphansi kwekubuswa ngumholi lesasikhetsela yena. Bantfwana baso babehlabalate umusa waKhristu, lebewungabenta bakhona kunqoba tinkhanuko tabo letimbi; kodvwa manje tona letinkhanuko tabe setiba ngabanqobi. Sathane wavusa tintfo letishisa kakhulu, letinyanyekako kakhulu, tetinkanuko temoya. Bantfu abazange bacabange; babese bangasenakucabanga—balawulwa yinkhanuko nangulaka lolungaboni. Baba ngabakaSathane elulakeni lwabo. Emndenini nasesiveni, emkhatsini walabaphakeme nalabaphansi ngokufanako, kwakukhona kusolana, umona, inzondo, imibango, kuvukela, kubulala. Bekute kuphepha ndzawo. Bangani netihlobo bakhaphelana. Batali babulala bantfwana babo, nebantfwana babulala batali babo. Babusi besive bebete emandla ekutibusa bona. Tinkanuko letingalawulwa tabenta baba bobushiqela. EmaJuda abemukele bufakazi bemanga kuze alahle Indvodzana yaNkulunkulu lengenacala. Manje kumangalelwa kwemanga kwenta kuphila kwawo kube sekungasaciniseki. Ngetenzo tawo bese kwasekadze atsi: ‘Susedze loLongcwele waka-Israyeli embikwetfu.’ Isaya 30:11. Manje sifiso sawo sanikwa. Kumesaba Nkulunkulu

kwase kungasabasiphazamisi. Sathane bekashloko sesive, futsi tigungu letiphakeme tabohulumende netenkholo tatingaphansi kwemandla akhe.” *The Great Controversy*, 27, 28.

Bu bo kêmanî ya Peymanê, Mesîh di destpêkê de tenê bi Cihûyan re mijûl bû. Di sala 34-an de, di kevirbarandina Îstêfanos de, hîngê Mizgîn ji bo Neteweyan çû, û dema dadweriya îcrayî ya Xwedê gihîşt, her çend Xwedê di dilovaniya xwe de wê xala demê nêzîkî çil salan paşxist.

Ano nga Mensahero ti Tulag, iti pannakatungpal ti Malakias kapitulo tres, dinalusan ni Cristo iti templo maminduwa. Inaramidna daytoy iti maysa a panawen a naisangsangayan unay para kadagiti tattao ti tulag idi a malabsan ken maisinaandan, ken kasta met para kadagidiay a saan pay a maiyanak a baro a pinili a tattao. Idi nagibus dayta a panawen, nangrugi ti tiempo ti ehekutibo a panangukom ti Dios. Ni Juan a Mammautisar idi ti mensahero a nangisagana iti dalan para iti trabaho ni Cristo a mangbangon iti maysa a baro a pinili a tattao a kaduana ti pannakipasetna iti tulag.

Mitengo ibili ya kusukura ihekalu yari amasomo y’ivyigwa vyerekana igikorwa ca Kristo co kweza urusengero rw’umutima. Igihe Intumwa y’Isezerano ishika giturumbuka muri Malaki igice ca gatatu, aratunganya kandi akayungurura bene Lewi, kugira ngo habeho ishikanwa rikwiriye nk’uko vyari biri mu misi ya kera.

ឯនរណាអាចទុកទុរមាននៀមនៃកែវយោងមករបស់ព្រះអង្គ?  
ហើយនរណាអាចឈរមាំមួន នៅពេលព្រះអង្គគលចែមក?  
ដុបិតព្រះអង្គដូចជាភូមិរឹងរបស់អ្នកក្នុងម្យាញ់  
និងដូចជាសាប៊ូរបស់អ្នកក្នុងក្របខ័ណ្ឌកំពស់៣កម្រិត។  
ព្រះអង្គគឺជាអង្គគ្រប់គ្រងដូចជាអ្នកក្នុងម្យាញ់ និងអ្នកសម្របសម្រួល  
ហើយព្រះអង្គគឺជាសមាជិកក្នុងក្រុមប្រឹក្សា និងបន្តសុទ្ធជាអ្នកស្រោចជាមាស និងបុរាណ  
ដើម្បីបំពេញកិច្ចការអោយបានត្រឹមត្រូវដល់ព្រះយេស៊ូវគ្រីស្ទ។  
នោះគឺជាអាយុរបស់យូដា និងក្រុងយេរូសាឡឹម និងជាទីតាំងព្រះហឫទ័យដល់ព្រះយេស៊ូវ  
ដូចក្នុងថ្ងៃបុណ្យ និងដូចក្នុងឆ្នាំមុនៗ។ ម៉ាទ្រាតី ៣:២-៣។

Malaki sura ya tatu, na utakaso huo wa Hekalu mara mbili unawakilisha ukamilisho wa imani ya wana wa Lawi unaotimizwa na Mjumbe wa Agano. Ukamilisho wa imani ya wana wa Lawi unawakilishwa na utakaso wa dhahabu.

“Kwa wote walio na ushawishi wa wote katika sanatoriumu, ni lazima kuwepo kupatana na mapenzi ya Mungu, kujinyenyekeza nafsi, kuufungua moyo kwa mvuto wa thamani wa Roho wa Kristo. Dhahabu iliyojaribiwa katika moto inawakilisha upendo na imani. Wengi karibu hawana upendo kabisa. Kujitegemea kunapofusha macho yao wasione hitaji lao kuu. Kuna ulazima wa hakika wa kuongoka kwa Mungu kila siku, wa uzoefu mpya, wa kina, na wa kila siku katika maisha ya dini.” Testimonies, volume 4, 558.

کئین تشیی هگئیت ینووبو او مت یته هی ارمنئون مگاگت سر مپ هی مو من درک کاپ وود و ،ئس ی ش مپ ی کال ام یر مپ ام ی مپ نه ی ال هل مک ،ن ی یوال ین اړوک ی من او هئ ،ادن ای ان اد وان هل یرای ان از ین ادل همرس هل نه مک د یته هی ارمنئون نای مک هوی ز هی مو من درک کاپ مپ یوال ین اړوک ینووبو او مت .تئ رده د م اچ نه ئ هی مو من ام ی مپ .تئ رک د

Amagambo y’Umwami ni amagambo aboneye, ameze nk’ifeza yageragejwe mu itanura ryo mu isi, itunganyijwe incuro zirindwi. Zaburi 12:6.

Mjumbe wa Agano alipaswa kuwatakasa wana wa Lawi kama fedha na dhahabu. Neno la Mungu ndilo litakasalo, kwa maana kutakaswa ni kuhesabiwa haki na kufanywa watakatifu.

Ukubeesha mu butuntulu bwawe: ishina dyobe ni butuntulu. Yohane 17:17.

Yoane Mubatizi ni we mutumwa wateguriye inzira Umutumwa w’Isezerano mu isohozwa rya mbere rya Malaki igice cya gatatu, kandi ubutumwa bwe muri urwo rwego bwari bufite imiterere y’impande enye. Umurimo we warimo kugaragaza umurimo wo kweza wagombaga gukorwa n’Umutumwa w’Isezerano, kandi ko umurimo wo kweza wakozwe washushanywaga nk’igikorwa cyo kukubura imbuga baturiraho imyaka. Yagaragaje ko abantu bahoze batoranyijwe icyo gihe bari mu nzira yo gucikanwa. Nanone yagejeje ku bwoko bw’Imana ubutumwa bwa Lawodikiya, bityo abereka ibyaha byabo n’ibyaha bya ba sekuruza babo. Yashyize ibyo bintu byose mu rwego rw’“umujinya uzaza.” Umurimo w’uwo mutumwa wateguraga inzira washushanyaga umurimo wakozwe n’utari warigeze kwigira mu rwego rw’uburezi bw’abantu bari bagiye gucikanwa.

“Mu Yohana Umubatiza, Umwami yishuhire intumwa yo kumutegurira inzira y’Umwami. Yagombaga guhamiriza isi ubuhamya budahungabana mu gucyaha no kwamagana icyaha. Luka, igihe atangaza ubutumwa bwe n’umurimo we, aravuga ati: ‘Kandi azamugendera imbere mu mwuka no mu mbaraga bya Eliya, kugira ngo ahindure imitima y’ababyeyi bayereke ku bana, n’abatumbira ayibereke ku bwenge bw’abakiranutsi; kugira ngo ategurire Umwami abantu bateguwe’ (Luka 1:17).”

“Vafarisayo na Vasadukayo wengi wakaja kwenye ubatizo wa Yohana, naye akawaambia hawa, ‘Enyi uzao wa nyoka, ni nani aliyewaonya kuukimbia ghadhabu inayokuja? Basi zaeni matunda yapatanayo na toba; wala msidhani kusema mioyoni mwenu, Tuna Ibrahimu kuwa baba yetu; kwa maana nawaambia ya kwamba Mungu aweza katika mawe haya kumwinulia Ibrahimu watoto. Na hata sasa shoka limewekwa penye mzizi wa miti; kwa hiyo kila mti usiozaa matunda mema hukatwa na kutupwa motoni. Mimi nawabatiza kwa maji kwa ajili ya toba; bali Yeye ajaye nyuma yangu ana nguvu kuliko mimi, ambaye mimi sistahili kuvichukua viatu vyake; Yeye atawabatiza kwa Roho Mtakatifu na kwa moto; ambaye pepeto lake li mkononi Mwake, naye ataisafisha kabisa sakafu yake ya kupuria nafaka, na kuikusanya ngano yake ghalani; bali makapi atayateketeza kwa moto usiozimika’ (Mathayo 3:7–12).

“Yohane ngoo daango dia taara baga nti mpeta. Wooki wakwe kwari, ‘Laga aantu Baani obushoboori bwabo, n’ennyumba ya Yakobo ebibi byayo’ (Isaiah 58:1). Taratunga masomo ga bantu. Ruhanga n’obuhangwa ni bo baarimu abasomesa be. Kwonka hakaba nihayetagwa omwe ow’okutebeekanisa engyendo omu maisho ga Kristo, ow’amaani ga kuhikya eiraka rye nk’ery’abahanuzi ab’edda, ng’ahamagara ihanga eryahindikire kubi okweteisa.” Selected Messages, ekitabo 2, 147, 148.

William Miller aliwa mthenga wawiri uo wakanozgeka nthowa ya Mthenga wa Phangano, ndipo munthu na mulimo wa Miller vikayimiririka kale mwa Yohane Mubapatizi.

[Migongo mingi yakolongolamĩsitwe kukwata kĩhĩĩndĩ kũ kyahubiliigwe nĩ William Miller, na atumĩa a Ngai nĩmaimũkĩtwe na roho na hinya wa Eliya kũtangazya ujumbe ũcio. O ta Yoana, mũlongonzyi wa Yesu, ala mahubiliie ujumbe ũyũ wa kĩwu wa maumĩte kũona no nginya matethe mbau ku mĩ ya muti, na kwĩlĩa andũ maime matunda marĩa maendane na kwĩthũũa.» Early Writings, 233.

Christ zegean thlarvei ni pharisaic Judasi navad kriaku deiten oifa vethra esh Messiasin. “Messiah” esh hebruiska voz tha graikiska voz “Christ”, kai “anointed” merith.

Nzambi a tambiká epai ya bana ba Isalele, na kusakolaka ngemba na nzela ya Yesu Klisto: (ye nde Nkolo ya nyonso:) Liloba yango, nazali koloba, bino boyebi yango, oyo epanzanaki na Yudea mobimba, mpe ebandaki na Galilea, nsima ya libatizi oyo Yoane asakolaki; Ndenge Nzambe apakolaki Yesu ya Nazarete na Molimo Mosantu mpe na nguya: oyo atambolaki bipai na bipai na kosalaka malamuni, mpe kobikisaka bato nyonso oyo banyokolamaki na zabolo; mpo Nzambe azalaki elongo na ye. Misala 10:36–38.

“mesiasi” na “Kristo” vyote humaanisha “aliyetiwa mafuta.” Kristo alitiwa mafuta katika ubatizo Wake, kwa hiyo, kwa usahihi wa istilahi, hakuwa Mesiasi wala Kristo mpaka ubatizo Wake. Ubatizo Wake unaafikiana kiunabii na kushuka kwa malaika katika Ufunuo sura ya kumi, aliyeshuka mnamo Agosti 11, 1840, na pia unaafikiana na kushuka kwa malaika mwenye nguvu wa Ufunuo sura ya kumi na nane, aliyeshuka mnamo Septemba 11, 2001. Alama tatu za kiunabii hutambulisha udhihirisho wa Roho Mtakatifu katika mvua ya masika.

baYuda abo baabagaana ku buli kato baanywerera ku ndowooza enkyamu, obubaka obw’obunnabbi obw’obulimba nti Masiya yandireese obwakabaka obw’oku nsi obwenyini, mu bwo eggwanga lya Isirayiri lyandifugidde ensi yonna. Bwali bubaka bwa bulimba obwasuubizanga “emirembe n’obugagga”.

Ujumbe wa William Miller ulikuwa na vipengele viwili vikuu. Cha kwanza kilikuwa matumizi ya unabii wa nyakati uliobainisha kutakaswa kwa patakatifu, na cha pili kilikuwa kukataa kwake tafsiri ya Kikatoliki ya milenia ya miaka elfu moja ambayo Waprotestanti walikuwa na mwelekeo wa kuamini. Mtazamo huo wa uongo wa milenia, uliotambulishwa kuwa ni miaka elfu moja ya amani na ustawi, ulikuwa umeonyeshwa na mtazamo wa uongo wa ufalme wa Masihi ulioshikiliwa na Wayahudi wabishi.

Aba bujulizi babiri bamenyesha ubutumwa bw’imvura y’itumba y’impimbano, busezeranya “amahoro n’uburumbuke,” mu isohozwa rya gatatu kandi rya nyuma ry’amateka y’intumwa itegurira Inkombe y’Isezerano kuza mu rusengero rwayo itunguranye. Ubwo butumwa bw’ibinyoma bw’imvura y’itumba bugaragazwa nk’ubutumwa bw’“amahoro n’umutekano,” butandukanye n’ubutumwa bwa Yohana Umubatiza, wagaragaje ko “igiti cyose kitera imbuto nziza gitemwa, kikajugunywa mu muiro,” igihe “uburakari buzaza” buzagera. Byongeye kandi, byanashushanyijwe no kuba Miller yaragaragaje ko hatari kuzabaho imyaka igihumbi y’amahoro, nk’uko Gatolika ibyigisha; kuko igihe Uwiteka azagarukira, azarimbura isi akayirimburisha ubwiza bwo kuza kwe.

Na kwenu ninyi mnaotaabika, pumzikeni pamoja nasi, wakati Bwana Yesu atakapofunuliwa kutoka mbinguni pamoja na malaika wake wenye uweza, katika moto uwakao, akiwasiliza kisasi wale wasiomjua Mungu, na wale wasioitii injili ya Bwana wetu Yesu Kristo; hao wataadhibiwa kwa maangamizi ya milele, watatengwa na uso wa Bwana na utukufu wa nguvu zake. 2 Wathesalonike 1:7–9.

Vatumwa vaviri va kutanga, avo vakagadzirira kuti Mutumwa weSungano apinde musungano nevanhu vatsva vakasanangurwa, vanoratidza kuti shoko renhema re“rugare nokuchengeteka” remvura yokupedzisira, iro rakaumbwa muchizvarwa chechitatu cheAdventism yeRaodhikia, rakagadzirirwa naSatani kuti ridzivise Adventism yeRaodhikia muchizvarwa chechina kubva pakuziva basa reIslam, sezvarinomiririrwa muNhamo yechitatu.

Mu nzira yo kwezwa ishitswa ku bagereranywa n’abahungu ba Levi, uwaje inyuma ya Yohana Umubatizi yari agira ngo ayore rwose kandi “ahanagure” igicaniro ciwe, akoresheje urushwero ruri mu kuboko kwiwe. Iyo mirimo ishitswa n’Ijambo ryiwe.

“‘Ushughuli wake uko mkononi Mwake, naye atausafisha kabisa sakafu Yake ya kupuria, na kuikusanya ngano Yake ghalani.’ Mathayo 3:12. Hii ilikuwa mojawapo ya nyakati za utakaso. Kwa maneno ya kweli, makapi yalikuwa yakitenganishwa na ngano. Kwa sababu walikuwa wa ubatili mno na wenye kujihesabia haki mno kuikubali karipio, wenye kuipenda dunia mno kuukubali maisha ya unyenyekevu, wengi walimwacha Yesu. Wengi bado wanafanya jambo lilo hilo. Roho zinajaribiwa leo kama wale wanafunzi walivyojaribiwa katika sinagogi la Kapernaumu. Kweli inapofikishwa nyumbani moyoni, huona kwamba maisha yao hayapatani na mapenzi ya Mungu. Huona hitaji la mabadiliko kamili ndani yao; lakini hawako tayari kuichukua kazi ya kujikana nafsi. Kwa hiyo hukasirika dhambi zao zinapofunuliwa. Huondoka wakiwa wamechukizwa, kama vile wanafunzi walivyomwacha Yesu, wakinung’unika, ‘Neno hili ni gumu; ni nani awezaye kulisikia?’” The Desire of Ages, 392.

Omubaka gw’enkuba ey’oluvannyuma ye “mpaka” ey’omu Habakkuku essuula ey’okubiri, era ge bigambo eby’amazima ebyawula omusinsi ku njaaano. Okwawula okwo kwe kulongoosebwa okutuukirizibwa Omubaka w’Endagaano. Mu byafaayo by’Aba-Millerite, obubaka bwa Danyeri essuula ey’omunaana, olunyiriri olw’ekkumi n’ennya, bwaleeta okulongoosebwa bwe bwasooka obutatuukirira era ne buleetawo ekiseera eky’okulindiriramu eky’omu Habakkuku essuula ey’okubiri n’olugero lw’abawala ekkumi olwa Matayo essuula ey’amakumi abiri mu etaano. Obubaka bw’Okukaaba okw’Ekiro eky’omu ttumbi bwe bwatuukirizibwa ku nkomerero nga October 22, 1844, bwaleeta okulongoosebwa okusingawo obunene. Awo Omubaka w’Endagaano n’alyoka ajja amangu n’atandika okulongoosebwa n’okutukululwa okw’enkomerero. Entambula eyali eyise mu bitundu bibiri ebisooka ku bisatu eby’okutukululwa n’okulongoosebwa, yaleemererwa eky’okusatu era n’esindikibwa mu ddungu lya Lawodikiya mu 1863.

Mu mateka y’Abamiliilaiti, Abapurotesitanti babanje kwezwa n’amagambo g’ukuri; hanyuma, igikorwa c’enyonyi ya mbere cyezwa igihe ubutumwa bwa gatatu bw’igeragezwa bwageraga. Ariko abari abubatsi b’urusengero rw’Abamiliilaiti muri ya myaka mirongo ine n’itandatu kuva mu 1798 kugeza mu 1844, bananiwe urugeragezo rwa gatatu, rwageze ku wa 22 Ukwakira 1844, nubwo bujuje neza rwose wa mugani w’abakobwa cumi.

“Baingi bāya mu kwambana no Mubyālo wa Mukāzhi hansi ya myandiko ya mwanjelu wa ntanshi ne wa bubidi, bakānine wa butatu, ujumbe wa kuleka wa bupimi uyo wikela kufumā ku nsi; ne cifulo cimo cine cikafwatwa lintu ukwītwa kwa kulekela kukapelwa.

“Likambo nyonso oyo ekomami na lisese oyo esengeli koyekolama na bokebi nyonso. Tozali komonisama to na bangondo ya mayele to na bangondo ya bozoba.” Review and Herald, 31 Octobre 1899.

Historia ya unabii iliyoanza wakati wa kuwasili kwa malaika wa tatu tarehe 22 Oktoba, 1844, ilikuwa kushindwa, nayo ikaisha kwa uasi wa 1863. Kufikia mwaka wa 1850 Dada White aliandika ujumbe ufuatao.

“Omulpue gave me a view, January 26, which I will relate. Nangu mona kuti vamwe va vanhu va Kalunga va li va puka no kulala; ve li ndeke va tondoka hafu, nde ve na kulingila ko soneke ya shi tu li mo pano; ne kuti ‘munthu’ wa ne ‘brush ya fumbi’ wa li aingila kale, nde vamwe ve li mu ngozi ya kukunkumunwa va ye. Nangupopela Yesu a va xupife, a va xupisele kakeshi kandende, nde a va ekele va mona ngozi yavo ya ku tisa, opo va lungeke ko kashi ka pwa kale ku xeya. Mungelo wa tya, ‘Kuhona kuza kuli kuiza fana na kasinga ka ngolo kakulu.’ Nangupopela mungelo a va wongele usizi nde a va xupife, ava va zola shili eyi ya pa nsi, nde va namata ku vintu vyavo, nde ve he na kuzanga kuvi lekulula ko, nde kuvi yambula vi be milambu, opo kuakanyisa vatuminwa mu nzila yavo ya kwenda kulisa mikoko ya nzala, yi li ku nyongama hi kutowa chakulya cha moya.

“Ndzi ri karhi ndzi vona mimoya ya swisiwana yi fa hikwalaho ka ku pfumala ntiyiso wa nkarhi wa sweswi, naswona van’wana lava tivulaka leswaku va pfumela ntiyiso a va va tshika va fa, hi ku khoma tindlela leti lavekaka leswaku ntirho wa Xikwembu wu ya emahlweni, xivono xexo a xi vava ngopfu, kutani ndzi kombela ntsumi leswaku yi xi susa eka mina. Ndzi vonile leswaku loko mhaka ya Xikwembu yi lava swin’wana swa rifuwo ra vona, ku fana ni jaha leri tlhandlukeke leri tileke eka Yesu, [Matewu 19:16–22.] a va famba va hlunamile; naswona leswaku ku nga ri khale nxungeto lowu khapukhapaka a wu ta hundza ehenhla wu kukula swilo swa vona hinkwaswo, kutani hi nkarhi wolowo a swi ta va swi hlwile ngopfu ku nyikela swilo swa misava, ni ku tihlayisela xuma etilweni.” Review and Herald, 1 Dzivamisoko 1850.

Mu mwaka wa 1850, umuntu wo guhanagura umukungugu yari amaze kuza. Ku wa 22 Ukwakira 1844, Intumwa y’Isezerano yari yaje giturumbuka mu rusengero rwayo, kandi yatangiye umurimo wo kweza no guhumanura bene Lewi.

Titiza kwendelea na funzo hili katika makala inayofuata.

وهئ نامه من اول كئروز و ،ندت خمس يومند دركئققات و موند دركئققات مل ناكه خور ادورم هئ مل ،ققات هئو مب كئتاك .نتش يور ادئ پ تشئ هئج هب ن ائحئس هم ىن او هئ مك نر بهد هئ اگئر ن ائنائزئ يومهئ ره بهل نئر كهت تشن مزرس كئتاك .موند كهت تهر ىهالئ ى اتسؤم ،موند ئر كهت ىراىرب كهو ،ن ائراىرب و ؛نئر مگه درمو مومر مكر اگزر مل ،هئ ىن اتواه ادئرمور مپداد و ىتسار ل مگه مل .نؤران ادحئس هم ل مگه رتئ چ رتئ .مومتئ بان زهگشاپ زئ گر هه ،ن اكه ووبه روت هئ ىب اتوق و ،مومت اكهت كاپ ىواوت مب ىهكهلؤه و ،هئ ادئتسهد مل ىهكوالوك ،ن بهد واومت من اشو وهئ هئ موش

”هوت اکهد وک ادمن هگ یرابن هی هل یوځ یکهمن هگ” Signs of the Times, May 15, 1901.